

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

AKTIVNOSTI ODBORA ZA EUROPSKE POSLOVE

Odbor za europske poslove obavlja europske poslove u skladu sa Zakonom o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima i Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

Sjednice Odbora

Na 19. sjednici, zajednički održanoj s Odborom za poljoprivredu 28. studenoga 2025., Odbor je raspravljao s povjerenikom Europske komisije za ribarstvo i oceane Costasom Kadisom o Zajedničkoj ribarstvenoj politici u okviru višegodišnjeg financijskog okvira EU-a za razdoblje 2028. – 2034. i Europskom planu za oceane. (*priopćenje*)

STAJALIŠTA REPUBLIKE HRVATSKE O DOKUMENTIMA EUROPSKE UNIJE

Dostava stajališta Republike Hrvatske o dokumentima EU-a radnim tijelima

Vlada, odmah po donošenju, dostavlja Saboru stajališta Republike Hrvatske o dokumentima iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske, koja Odbor za europske poslove prosljeđuje matičnim radnim tijelima Sabora.

Odbor za europske poslove nakon rasprava o stajalištima donosi zaključke na osnovi kojih Vlada djeluje u Vijeću Europske unije. Vlada je dužna izvijestiti Sabor ako odstupi od zaključka

Odbora za europske poslove. Razmatranjem stajališta o dokumentima Europske unije Sabor vrši nadzor nad aktivnostima Vlade Republike Hrvatske u postupcima donošenja odluka u Vijeću Europske unije.

Proces razmatranja stajališta može se pratiti u e-Doc bazi Informacijsko-dokumentacijske službe Hrvatskoga sabora, gdje se objavljuju stajališta s pratećim mišljenjima radnih tijela i zaključcima Odbora za europske poslove.

U skladu s Radnim programom za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2025. godinu Odbor za europske poslove je u studenom 2025. prosljedio dva stajališta Republike Hrvatske o dokumentu EU-a radnim tijelima Sabora radi donošenja mišljenja:

- D.E.U. br. 25/006 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o prenošenju omnibusa za upravljanje ribarstvom **COM (2025) 195 Odboru za poljoprivredu**
- D.E.U. br. 25/007 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju okvira za jačanje dostupnosti i sigurnosti opskrbe kritičnim lijekovima i dostupnosti i pristupačnosti lijekova od zajedničkog interesa te o izmjeni Uredbe (EU) 2024/795 (Akt o kritičnim lijekovima) **COM (2025) 102 Odboru za zdravstvo i socijalnu politiku**

Mišljenje radnih tijela o stajalištima Republike Hrvatske o dokumentima EU-a

U studenom 2025. Odbor za vanjsku politiku raspravljao je i donio mišljenje o stajalištu Republike Hrvatske o dokumentu EU-a: D.E.U. br. 25/005.

AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA HRVATSKOGA SABORA

Sastanak Odbora za europske poslove, Odbora za financije i državni proračun, Odbora za poljoprivredu i Odbora za regionalni razvoj i fondove Europske unije s ravnateljicom Opće uprave Europske komisije za proračun

U Hrvatskom saboru 21. studenoga 2025. održan je sastanak Odbora za europske poslove, Odbora za financije i državni proračun, Odbora za poljoprivredu i Odbora za regionalni razvoj i fondove Europske unije s ravnateljicom Opće uprave Europske komisije za proračun Stéphanie Riso o novom prijedlogu Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034. Sastanku su prisustvovala i državna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova Andreja Metelko-Zgombić te voditeljica Predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj Zrinka Ujević.

Na početku sastanka istaknuto je kako je ovo važna tema ne samo za budućnost Hrvatske, nego i za budućnost Europe. Ravnateljica Opće uprave EK za proračun Stéphanie Riso naglasila je da ovaj proračun govori tko je tko u Europi, kao i tko želi gdje biti, pri tom referirajući se na specifičnosti današnjeg okruženja nastale uslijed geopolitičke i ekonomske situacije u svijetu. Ovo je do sada najambiciozniji prijedlog proračuna, koji iznosi gotovo 2 bilijuna eura, kazala je Riso te dodala kako je cilj stvoriti proračun koji će biti jednostavniji, fleksibilniji i učinkovitiji u svrhu osnaživanja EU u provedbi ključnih politika, ali i za reagiranje na nove i buduće prioritete. Također, proračun će i dalje ostati snažan instrument potpore građanima, poduzećima, državama članicama, regijama i međunarodnim partnerima.

Zastupnik Marko Pavić skrenuo je pozornost na brojne žalbe korisnika o kompliciranim i nejasnim pravilima u postupku prijave za programe financiranja iz različitih izvora te korištenja odobrenih sredstava. Predsjednica Odbora za poljoprivredu Petir iskazala je bojazan da bi predloženo smanjenje proračuna za Zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP) za čak 22 % moglo ozbiljno ugroziti izravna plaćanja poljoprivrednicima, koja su već sada ključna za opstanak brojnih proizvođača. Isto tako rekla je da se gotovo polovica hrvatskog ZPP proračuna (49 %) odnosi na sredstva drugog stupa namijenjena ruralnom razvoju, a koji Europska komisija predlaže ukinuti. Predsjednica Odbora za europske poslove Miloš postavila je pitanje oko Kohezijske politike i njezine vidljivosti u budućem proračunu, a zastupnik Račan je upitao je li ovaj proračun odgovor na ono što Europa trenutačno treba kako bi postala relevantnija na današnjoj političkoj sceni.

Riso je objasnila kako je ključna značajka ovog VFO-a veća fleksibilnost, kojom bi Europa mogla reagirati brže, posebno u okolnostima neočekivanih promjena, pa se znatan dio proračuna neće unaprijed programirati ili planirati. Nadalje, ovim prijedlogom žele se pojednostaviti i uskladiti svi financijski programi EU-a, a kako bi građani i poduzeća mogli lakše pronaći mogućnosti financiranja i pristupiti njima. Predloženo je smanjenje broja programa s 52 na 16. Isto tako, proračun je prilagođen lokalnim i regionalnim potrebama za ciljani učinak tamo gdje je to najvažnije u svrhu osiguravanja brže i fleksibilnije potpore većoj gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u cijeloj EU.

Što se tiče ZPP-a, Rico je istaknula da Europska komisija pozorno sluša sve nadležne dionike te da prate stanje, no naglasila je da ZPP nije smanjen u odnosu na sadašnju situaciju te da se u prijedlogu novog VFO govori o minimalnom iznosu koji se mora potrošiti, a pri tom postoje i drugi izvori financiranja koji pokrivaju poljoprivredni sektor.

Nastavila je i da drugi stup ne nestaje, nego se različito distribuira u ostatku programa. Kazala je kako je opskrba hranom jedan od glavnih europskih prioriteta. Isto tako, napomenula je kako se ovim VFO-om omogućuje i predvidljivost kad je riječ o inflaciji, što je osobito važno.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove je u studenom 2025. dostavio radnim tijelima Hrvatskoga sabora 7 stajališta Republike Hrvatske za sastanak Vijeća Europske unije:

- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za okoliš 4. i 5. studenoga, dostavljeno je **Odboru za zaštitu okoliša i prirode**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za ekonomske i financijske poslove 13. studenoga, dostavljeno je **Odboru za financije i državni proračun i Odboru za gospodarstvo**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za ekonomske i financijske poslove (proračun) 14. studenoga, dostavljeno je **Odboru za financije i državni proračun**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove 17. studenoga, dostavljeno je **Odboru za europske poslove**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 17. studenoga, dostavljeno je **Odboru za poljoprivredu**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove 20. studenoga, dostavljeno je Odboru za vanjsku politiku,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove (trgovina) 24. studenoga, dostavljeno je Odboru za vanjsku politiku i Odboru za gospodarstvo.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 28. studenoga 2025.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 54 pravna akta na hrvatskome jeziku**, od toga 27 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 27 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 28. studenoga 2025.

EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>685</u>	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) br. 904/2010 u pogledu pristupa Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) i Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) informacijama o porezu na dodanu vrijednost na razini Unije	14. 11. 2025. 4. 2. 2026.

OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVSTVO I SIGURNOST HRANE

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>689</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o ovlašćivanju Francuske za pristupanje Međuameričkoj konvenciji o zaštiti i očuvanju morskih kornjača	17. 11. 2025.

USKLADIVANJE ZAKONODAVSTVA

Hrvatski sabor usklađuje zakonodavstvo s pravom Europske unije u postupku prema kojemu svi prijedlozi zakona kojima se usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s europskim nose oznaku „P.Z.E.“

Sabor donosi godišnji plan usklađivanja zakonodavstva, koji je sastavni dio Vladina programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine i osnovni je dokument u postupku preuzimanja i provedbe prava Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo. Usklađeni zakoni dostupni su u e-Doc bazi Informacijsko-dokumentacijske službe Hrvatskoga sabora.

Hrvatski sabor je u studenom 2025. donio dva zakona usklađena s pravom Europske unije:

PZE	Naziv akta	Saziv	Sjednica	Status	Redni br. čitanja	Vrsta postupka
P.Z.E. 182	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnoj suradnji u području poreza	11	8	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 192	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona parničnom postupku	11	8	donesen	2.	redovni

INFORMACIJA O PAKTU ZA MEDITERAN

Komisija je 16. listopada 2025. objavila **Pakt za Mediteran – jedno more, jedan pakt, jedna budućnost**, koji predstavlja strategiju za jačanje suradnje i gospodarskih veza na područjima od zajedničkog interesa EU-a s partnerima na južnom Mediteranu.

Pakt za Mediteran rezultat je opsežnog **postupka savjetovanja** u kojemu je sudjelovao širok raspon dionika, među ostalima partneri na južnom Mediteranu, države članice i institucije EU-a, susjedne zemlje u široj regiji, kao i predstavnici civilnog društva, privatnog sektora, akademske zajednice, skupina za strateško promišljanje te kulturnih i gospodarskih organizacija.

Cilj Pakta je nastaviti s radom na prethodno uspostavljenom partnerstvu na koordiniraniji i sustavniji način te pritom uspostaviti veze s cjelokupnim okvirom politike uz snažnije upravljanje, konkretne mjere i suodgovornost.

Pakt se temelji na načelima **zajedničkog stvaranja i odgovornosti**. U njemu se primjenjuje praktičan pristup utemeljen na konkretnim inicijativama koje će donijeti dodanu vrijednost građanima i gospodarstvima u regiji. Cilj je stvoriti **obostrane koristi** – od proizvodnje čiste energije do poticanja privatnih ulaganja. To će se postići mobiliziranjem regionalnih projekata kojima se stvaraju prilike za građane i poduzeća, posebno za mlade, žene, mala poduzeća i poduzetnike.

Pakt pruža i priliku za daljnji napredak suradnje u području sigurnosti, pripravnosti i upravljanja migracijama. U područjima od zajedničkog interesa kao što su pomorska sigurnost, otpornost kritične infrastrukture i inozemno upletanje utvrđena je potreba za bližom regionalnom suradnjom radi uspostave mira i sigurnosti.

Pakt će se **temeljiti na postojećim inicijativama**, uključujući Gospodarski i investicijski plan, sporazume o pridruživanju, prioritete partnerstva, strateška i sveobuhvatna partnerstva, druge okvire regionalne suradnje te nacionalne strategije država članica.

EU i partneri na južnom Mediteranu radit će na tome da se poštuju ljudska prava, načelo dobrog upravljanja i temeljne slobode, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. Ujedno će se promicati rodna ravnopravnost, nediskriminacija i prava osoba s invaliditetom.

Tri stupa Pakta za Mediteran

1. **Ljudi kao pokretači promjena, veza i inovacija** – mjere za promicanje visokog obrazovanja, strukovnog osposobljavanja, vještina i radnih mjesta, jačanje položaja mladih i civilnog društva, mobilnost, kulturu, turizam i sport, s posebnim fokusom na mladima. **Mediterransko sveučilište** bit će vodeći projekt u okviru stupa, a povezivat će studente sa svih obala Sredozemnog mora. Proširit će se i postojeći ekosustavi tehničkog i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, a EU će u okviru mehanizma za baštinu promicati kulturnu baštinu, podupirati umjetnike i održivo oživjeti turizam. Intenzivirat će se nastojanja u stvaranju poticajnog okruženja za civilno društvo i pomoći lokalnim zajednicama u izgradnji kapaciteta za djelotvorno funkcioniranje.
2. **Snažnija, održivija i integrirana gospodarstva** – mjere za modernizaciju trgovinskih i ulagačkih odnosa, poticanje energetskog sektora i primjene čistih tehnologija, otpornosti vodoopskrbe, plavog gospodarstva i poljoprivrede, digitalne i prometne povezanosti te otvaranje radnih mjesta. U tom će kontekstu **inicijativa za transmediteransku suradnju u području obnovljive energije i čistih tehnologija (T-MED)** te **inicijativa StartUp4Med** biti među vodećim projektima drugog stupa. Partneri će raditi i na integraciji lanaca opskrbe, među ostalim u zdravstvenom i poljoprivrednom sektoru, te surađivati u području kritičnih sirovina. Učinkovita, sigurna i pouzdana međupovezanost digitalnih infrastruktura dovest će do približavanja gospodarstava i građana, a istodobno će se poticati održivije i regenerativno plavo gospodarstvo sredozemnog bazena. Uspjeh Pakta ovisit će i o sposobnosti mobiliziranja znatnih javnih i privatnih ulaganja. Strategija Global Gateway na Mediteranu može potaknuti pametna, čista i sigurna ulaganja u digitalni i energetski sektor, otpornost vodoopskrbe te inovativan poljoprivredni i prometni sektor, uz istodobno jačanje zdravstvenih, obrazovnih i istraživačkih sustava u skladu s Planom EU-a za čistu industriju.

3. **Sigurnost, pripravnost i upravljanje migracijama** – mjere za rješavanje zajedničkih sigurnosnih pitanja, povećanje regionalne pripravnosti i suradnja na sveobuhvatnom pristupu migracijama. Prioritetne inicijative obuhvaćat će pripravnost i otpornost na katastrofe na Mediteranu. Promicat će se pristup upravljanju migracijama na svim razinama rute te zajednički pristup integriranom upravljanju granicama i sigurnosti, koji će uključivati operativna partnerstva za borbu protiv krijumčarenja migranata. Uspostavit će se regionalni forum EU-a i zemalja južnog Mediterana o miru i sigurnosti. Jačanje pravosudne suradnje i suradnje u području izvršavanja zakonodavstva u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala i terorizma.

Pakt je otvoren i za **suradnju s partnerima izvan južnog Mediterana**, uključujući Perzijski zaljev, supsaharsku Afriku, zapadni Balkan i Tursku. Jačanje suradnje između EU-a, Bliskog istoka i sjeverne Afrike te regije Perzijskog zaljeva ključni je cilj Pakta. Brojna prioritetna područja Pakta usklađena su s prioritetima iz Zajedničke komunikacije EU-a o strateškom partnerstvu sa Zaljevom, posebno u pogledu zelene tranzicije, trgovine, prometa, regionalne stabilnosti i globalne sigurnosti.

Provedba i praćenje Pakta

Provedba Pakta nadgledat će se na razini EU-a i na euro-mediteranskoj razini. Na razini EU-a službe **Komisije i Europska služba za vanjsko djelovanje nadležne su za koordinaciju i tehnički nadzor provedbe Pakta**. O provedbi Pakta **raspravljat će se svakih šest mjeseci na sastanku Vijeća za vanjske poslove (FAC)**, na temelju ažuriranih informacija o provedbi koje dostavljaju Komisija i Visoki predstavnik. Te će rasprave omogućiti pripremu **godišnjeg ministarskog sastanka EU-a i južnog susjedstva**.

Europski parlament redovito će se obavješćivati putem svojih relevantnih odbora i međuparlamentarnih izaslanstava. Obavješćivat će se i Europski gospodarski i socijalni odbor te Odbor regija. Euro-mediteranska skupština lokalnih i regionalnih vlasti predstavlja ključni institucionalni kanal za regionalne i lokalne doprinose.

Na euro-mediteranskoj razini zajednička skupina na razini viših dužnosnika sastajat će se dvaput godišnje kako bi pratila provedbu Pakta putem posebnog akcijskog plana. Skupina će okupiti predstavnike EU-a i partnerskih zemalja na južnom Mediteranu i njezin će rad pridonijeti pripremi godišnjeg ministarskog sastanka EU-a i južnog susjedstva. Drugi akteri, kao što su nacionalne i međunarodne financijske institucije, predstavnici civilnog društva te predstavnici drugih zemalja i međunarodnih organizacija, mogli bi, prema potrebi, biti pozvani na sudjelovanje u raspravama skupine.

Inicijative predložene u Paktu pretočit će se u **zaseban akcijski plan**, u kojem će se za svaku inicijativu navesti zemlje sudionice i dionici. Provedba akcijskog plana ocjenjivat će se zajednički. Plan će biti podložan izmjenama i u njega će se s vremenom dodavati nove inicijative.

Službe Komisije i Europska služba za vanjsko djelovanje predstaviti će početni akcijski plan u prvom tromjesečju 2026. u zajedničkoj skupini na razini viših dužnosnika te će ga redovito ažurirati i preispitivati.

Unija za Mediteran, koja ima iskustva u izgradnji regionalnih mreža i vođenju oglednih projekata, na temelju svojih ovlasti sazivat će sastanke zajedničkih skupina, a bit će i partner u provedbi Pakta, među ostalim putem ministarskih sastanaka.

Parlamentarna skupština mladih za Mediteran dat će važne smjernice za provedbu i razvoj inicijativa u okviru Pakta. Slično tome, organizirat će se redoviti dijalozi s organizacijama civilnog društva, uključujući akademsku zajednicu, istraživače, društvene, kulturne i gospodarske aktere te poslovnu zajednicu.

Za potporu provedbi Pakta mobilizirat će se svi relevantni **financijski instrumenti EU-a**, što je u skladu s prioritetima Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, strategije Global Gateway i buduće Globalne Europe. Tražit će se doprinosi država članica EU-a i partnera na južnom Mediteranu kako bi se maksimalno povećali učinak i sinergije mjera. Slično tome, u okviru pristupa Tima Europa angažirat će se financijske institucije država članica EU-a i međunarodne financijske institucije te koristiti financijska sredstva privatnog sektora kako bi se stvorile prilike za ljude i poduzeća.

Vijeće za vanjske poslove je 20. studenoga 2025. donijelo zaključke kojima je podržalo Pakt za Mediteran.

Više informacija na stranici Komisije: [Pakt za Mediteran](#)